

[ou] Město Ústí nad Orlicí

STRATEGIE RODINNÉ POLITIKY

MĚSTA ÚSTÍ NAD ORLICÍ

OBSAH

1	RODINA.....	1
2	ZÁKLADNÍ RÁMEC	2
3	SOCIÁLNĚ-DEMOGRAFICKÁ SITUACE.....	3
3.1	Charakteristika města.....	3
3.2	Počet obyvatel ve městě	4
3.3	Věková struktura populace města.....	5
4	RODINNÝ ŽIVOT V ÚSTÍ NAD ORLICÍ.....	6
4.1	Bydlení	6
4.2	Kultura, sport a trávení volného času.....	6
4.3	Školství a vzdělávání	7
4.4	Prevence kriminality ve městě	9
4.5	Komunitní plánování a sociální služby.....	10
5	SWOT ANALÝZA.....	15
6	OPATŘENÍ A CÍLE PRORODINNÝCH AKTIVIT.....	17
7	ZÁVĚR	18
8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	19

1 RODINA

Rodina je obecně původní a nejdůležitější společenská skupina a instituce, která je základním článkem sociální struktury i základní ekonomickou jednotkou a jejímiž hlavními funkcemi je reprodukce trvání lidského biologického druhu a výchova, respektive socializace potomstva, ale i přenos kulturních vzorů a zachování kontinuity kulturního vývoje.¹

Definicí pojmu rodina existuje nepřeborné množství, vybraná definice však zdůrazňuje, jaké jsou hlavní funkce rodiny, nezapomíná na zachování kontinuity kulturního vývoje celé společnosti, ale poukazuje na přenos kulturních vzorců. Což je v dnešní době opomíjené. Mezigenerační soudružnost rodin je důležitým prvkem systému rodiny, rodina ovlivňuje jedince již od jeho narození, působí na rozvoj jeho osobnosti a ovlivňuje jeho celkový vývoj. Měla by již od dětství ukazovat jedinci správný model rodinného soužití a vztahů mezi jednotlivými členy, zejména mezi jednotlivými generacemi, tj. mezi dětmi, rodiči a prarodiči a respektu k ostatním lidem, takto strukturovaná rodina může být i důležitým opěrným bodem v těžkých životních situacích. V rodině člověk sdílí své radosti i traumata, svým členům rodina dává pocit bezpečí, bezpečného zázemí a jistoty.²

Pro tvorbu tohoto dokumentu se Město Ústí nad Orlicí rozhodlo, protože je rodina vysoce preferovanou hodnotou. Město si důležitost postavení rodiny a celé rodinné politiky uvědomuje a klade na něj velký důraz. Ve své jedinečné funkci je rodina prostorem, ve kterém dochází k formování osobnosti člověka, k výchově a růstu budoucích generací. Jako taková je bezesporu základní a nejvýznamnější jednotkou naší společnosti. Jen zdravé, stabilní a prosperující rodiny jsou zárukou dobrého prostředí pro výchovu dětí, udržitelného rozvoje společnosti a její funkčnosti a soudržnosti. Úloha rodiny ve společnosti je tudíž nezastupitelná a jako taková si zaslouží maximální ocenění a podporu.

Dosud nebyl městem vypracován samostatný dokument zabývající se rodinnou politikou, nicméně touto problematikou se dlouhodobě zabývá pracovní skupina komunitního plánování Osoby v obtížné životní situaci, rodiny s dětmi a mládež, ale napříč problematikou i pracovní skupina pro osoby se zdravotním postižením a pracovní skupina seniorů. Od počátku komunitního plánování města cca od roku 2009 je rodina součástí strategických dokumentů – Komunitního plánu, Střednědobého plánu sociálních služeb města Ústí nad Orlicí a okolí a Akčního plánu rozvoje sociálních služeb města Ústí nad Orlicí, který se zpracovává na každý rok.

Rodinná politika musí být vnímána v celé své šíři a musí se zaměřovat na všechny typy rodin a jejich členy dle jejich potřeb v životním cyklu. Rodinná politika by se proto neměla zaměřovat jen na rodiny s předškolními dětmi, ale adekvátně reagovat i na situaci rodin s dospívajícími dětmi, rodin pečujících o své rodiče a další příbuzné, nebo změny ve vztazích u rodin s dětmi, které se postupně osamostatňují a zakládají své vlastní rodiny.

S tím úzce souvisí potřeba cílených opatření na mladé rodiny v jejich začátcích, rodiny s dětmi, stejně jako opatření pro rodiny seniorské, ať již v oblasti mezigenerační solidarity, tak při zajištění důstojného a samostatného života.

¹ [Rodina – Sociologická encyklopedie \(cas.cz\)](#).

² Matoušek O. Rodina jako instituce a vztahová síť. Praha : Sociologické nakladatelství, 1993, s. 10-11.

2 ZÁKLADNÍ RÁMEC

Podkladem pro tvorbu tohoto dokumentu se staly tyto dokumenty:

- [Strategie rodinné politiky 2024-2030](#)
- [Koncepce rodinné politiky Pardubického kraje \(2020\)](#)
- [Koncepce prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na léta 2021–2025](#)
- [Střednědobý strategický plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb Ústí nad Orlicí na léta 2024-2027](#)
- [Akční plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb 2024](#)
- [Strategický plán rozvoje města Ústí nad Orlicí na léta 2021 – 2027](#)

Obce by měly být významnými aktéry rodinné politiky, měly by pro své občany vytvářet rodinnou politiku, iniciovat či přímo realizovat prorodinné aktivity, např. vytvářením podmínek k poskytování služeb pro rodiny, pořádáním akcí pro rodiny, zaměřením se na rodiny se specifickými potřebami a problémy, mezigenerační sounáležitost atd. Informovat občany o těchto akcích a také by mělo čerpat a sbírat podněty od občanů a reagovat na jejich potřeby.

Hlavním principem rodinné politiky je vytvářet rodinám takové prostředí, ve kterém mohou svobodně naplňovat svá přání, cíle, svobodně se rozhodovat ve vytváření rodinných hodnot, způsobů péče a směřování osobního života.

Aktéři rodinné politiky jsou:

- orgány státní správy,
- orgány samosprávy na regionální a místní úrovni,
- nestátní neziskové organizace, církve, sdružení,
- komerční sektor (např. zaměstnavatelé, poskytovatelé komerčních služeb),
- vzdělávací instituce,
- rodiny a její jednotliví členové (celá občanská veřejnost).

Zvláštní a důležité postavení a roli mají nestátní neziskové organizace (NNO), které sehrávají na poli rodinné politiky nezastupitelnou úlohu zejména v oblasti přímé pomoci rodinám – poskytují služby pro problémové rodiny, služby v péči a vzdělávání dětí a mládeže ve volném čase, ve všestranné a neformální podpoře osamělých rodičů, v péči o seniory atd. Dotační tituly obcí a krajů umožňují realizaci a životaschopnost NNO.

3 SOCIÁLNĚ-DEMOGRAFICKÁ SITUACE

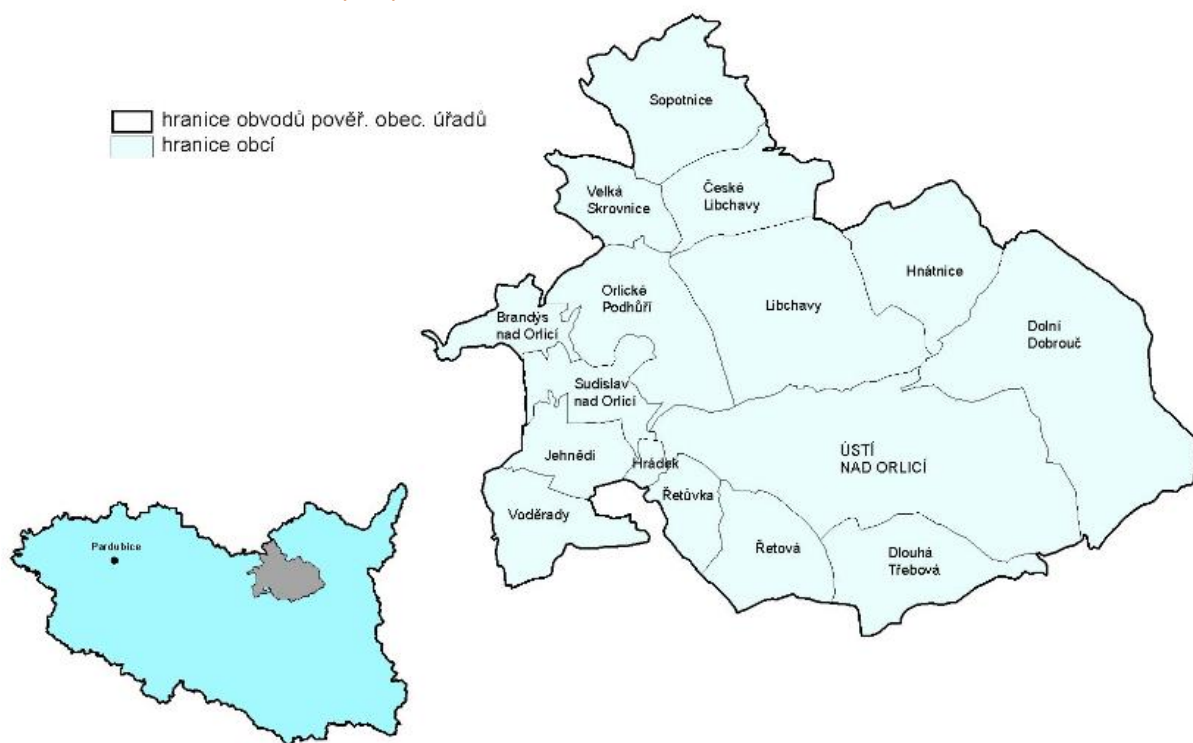
3.1 Charakteristika města

Ústí nad Orlicí je významné město ležící na východě Čech. Město Ústí nad Orlicí je obcí s rozšířenou působností. Pod správní obvod obce s rozšířenou působností patří město Brandýs nad Orlicí a 14 obcí. Konkrétně to jsou obce České Libchavy, Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč, Hnátice, Hrádek, Jehnědí, Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová, Řetůvka, Sopotnice, Sudislav nad Orlicí, Velká Skrovnice, Voděrady.

Počátky města spadají do druhé poloviny 13. století, kdy se za vlády Přemysla Otakara II. začala rozrůstat stará slovanská osada „Oustí“. Jeho krásný historický střed s téměř pravidelným čtvercovým náměstím s podloubími a typickými starými domy je od roku 1991 městskou památkovou zónou.

Převážná většina obyvatel se v minulosti živila zemědělstvím a domácím tkalcováním. K rozmachu továrenského textilního průmyslu a strojírenské výroby došlo v polovině 19. století v souvislosti se stavbou železnice Olomouc - Praha. Těmito faktory byl život města ovlivněn natolik, že mu dokonce přinesl označení "východočeský Manchester".

Obrázek 1: Administrativní mapa správního obvodu Ústí nad Orlicí

3.2 Počet obyvatel ve městě

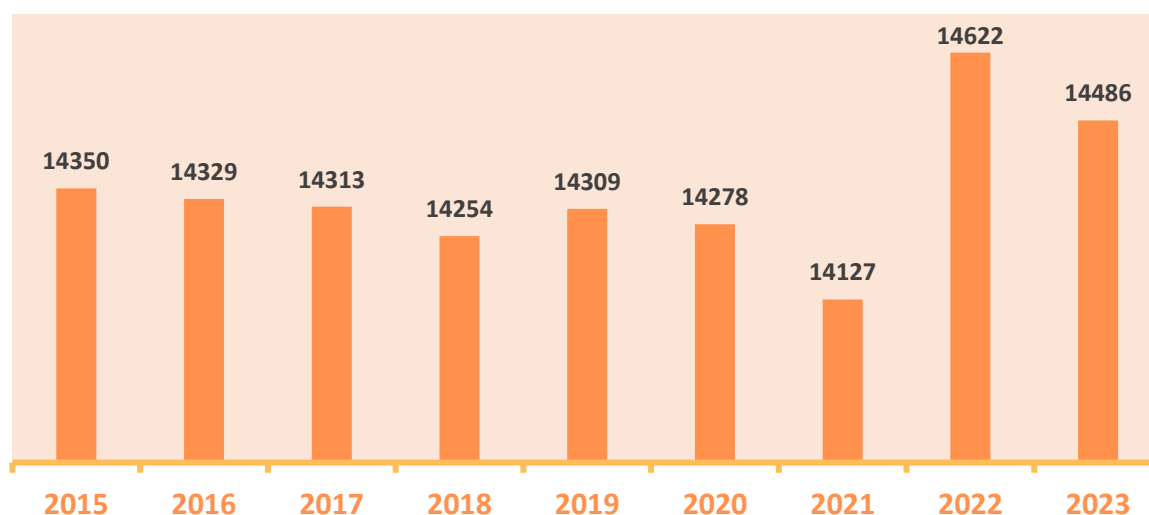
K 31. 12. 2023 bylo ve městě Ústí nad Orlicí k trvalému pobytu přihlášeno 14.486 obyvatel, z toho 7.045 mužů a 7.441 žen. Oproti předchozímu roku byl zaznamenán opětovný mírný pokles počtu obyvatel, který byl ovlivněn vyrovnanými přírůstkem a migračním saldem. K trvalému pobytu na území města bylo v roce 2023 nahlášeno 884 cizinců různé národnosti (občané Ukrajiny, Bulharska, Slovenska, Vietnamu,...).

V kontextu sledovaných let 2015 – 2023 (viz tabulka níže) je patrné, že počet obyvatel města Ústí nad Orlicí osciluje stále okolo 14 tis. obyvatel. Nicméně hlubší pohled ukazuje, že počet osob, které ročně zemřou, je větší než počet novorozenců. Přírůstky obyvatel v posledních letech jsou tedy větší měrou zapříčiněny zvýšeným počtem cizinců přistěhovalých do města.

Tabulka 1: Přehled o vývoji počtu obyvatel Ústí nad Orlicí v letech 2015 – 2023 (bez cizinců)

Rok	Počet obyvatel	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí
2015	14350	115	166	221	164
2016	14329	109	163	236	293
2017	14313	189	173	248	266
2018	14254	92	177	249	276
2019	14309	128	162	295	261
2020	14278	109	193	236	270
2021	14127	96	221	213	267
2022	14622	114	179	246	250
2023	14486	112	176	221	266

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Ústí nad Orlicí v letech 2015 - 2023

3.3 Věková struktura populace města

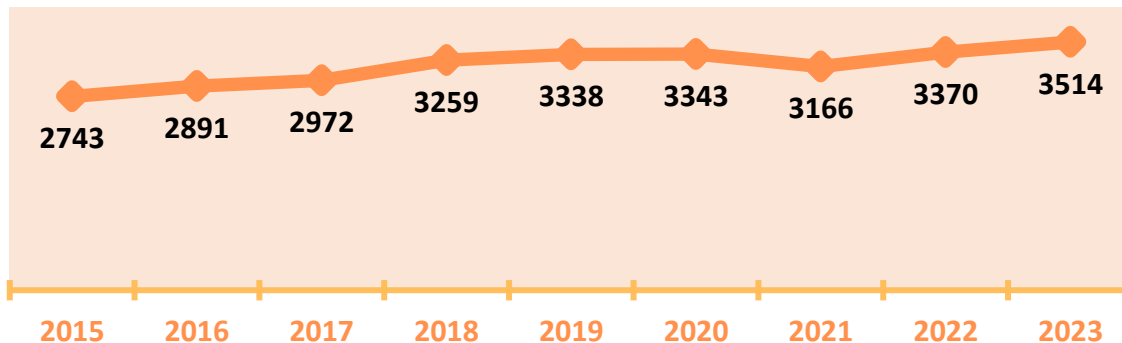
Pro rozvoj města Ústí nad Orlicí je důležitý nejen počet jeho obyvatel, který se, jak již bylo řečeno výše, v čase příliš nemění, ale především věková struktura populace, kde už můžeme v čase pozorovat výraznější změny.

Jak ukazuje níže přiložená tabulka, současná věková struktura obyvatel města Ústí nad Orlicí odpovídá dlouhodobému stárnutí populace v České republice. Osoby v produktivním věku (15-64 let) tvoří nyní zhruba 61 % obyvatel, oproti tomu seniorů je zhruba 24 %, přičemž v roce 2015 tvořili senioři okolo 19 % obyvatel města. Současně soustavně roste průměrný věk obyvatel města, který na konci roku 2023 činil 44,4 let.

Tabulka 2: Vývoj věkové struktury obyvatel Ústí nad Orlicí v letech 2015 - 2023

V letech		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
počet obyvatel		14350	14329	14313	14254	14309	14278	14127	14622	14486
v tom podle pohlaví	muži	6967	6932	6940	6953	6980	6926	6881	7065	7045
	ženy	7383	7397	7373	7301	7329	7329	7352	7557	7441
v tom ve věku (let)	0-14	2052	2184	2055	2031	2069	2068	2188	2293	2093
	15-64	9555	9254	9286	8964	8902	8867	8773	8959	8879
	65+	2743	2891	2972	3259	3338	3343	3166	3370	3514
průměrný věk		42,9	43,2	43,5	43,7	43,9	43,9	44	44,3	44,4

Graf 2: Vývoj počtu obyvatelstva města ve věku 65+ v letech 2015 – 2023

Vlivem demografických změn a stárnutím populace se ale naopak zvyšuje podíl osob, jež disponují cennými životními zkušenostmi z praktického života, odborností a orientací ve vykonávané profesi, názorovou stabilitou, větší odpovědností, spolehlivostí a celkově větší vyzrálostí. Starší lidé tak představují pro společnost přínos ve vztahu k vykonávání vysoce odborných pracovních činností v rámci některých profesí a rovněž při předávání svých zkušeností a znalostí mladší generaci. Pro společnost může demografické stárnutí zároveň představovat příležitost a výzvu, jak co nejefektivněji využít znalostí a potenciálu přibývajících počtu těchto osob.

4 RODINNÝ ŽIVOT V ÚSTÍ NAD ORLICÍ

4.1 Bydlení

Město Ústí nad Orlicí má v současné době ve svém vlastnictví 475 bytů. Ty se nacházejí na území města, přičemž většina bytových domů je v okrajových částech města, část bytů je na sídlišti Štěpnice. Bytovou problematiku má v gesci odbor správy majetku města a samotnou správou bytového fondu je pověřena městská společnost Tepvos s.r.o. Pravidla upravuje Směrnice pro nakládání s byty ve vlastnictví města Ústí nad Orlicí, nebo ke kterým má město Ústí nad Orlicí dispoziční právo. Samotnou problematikou se zabývá Bytová komise, která je zřízena radou města a připravuje pro ni podklady k jednání, schází se jedenkrát za měsíc a řeší především přijaté žádosti, přidělování bytů, prodlužování nájemních smluv, dlužníky.

Město má k dispozici nájemní byty, které jsou určeny pro osoby v bytové nouzi, stabilizační byty, určené pro zaměstnance specializovaných orgánů státní správy, orgánů veřejné správy, organizací jimi zřízených a založených, soudu, státního zastupitelství, se sídlem na území města Ústí nad Orlicí a Nemocnice Pardubického kraje, a.s. Orlickoústecké nemocnice, má vyčleněny domy pro osoby v seniorském věku – tzn. domy zvláštního určení a byty bezbariérové. Také můžou uzavřít nájemní smlouvu neziskové organizace zapojené do procesu komunitního plánování pro své klienty.

Podporované aktivity v rámci strategického plánu rozvoje města jsou:

- Rozvoj všech forem bytové výstavby (zajištění přípravy a zainvestování rozvojových lokalit bydlení, řešení technické infrastruktury a jednání s investory a developery).
- Uchování a regenerace stávajícího bytového fondu (zlepšení stavu obecního bytového fondu, rekonstrukce a modernizace a regenerace bytového fondu).

4.2 Kultura, sport a trávení volného času

Kulturní a volnočasové aktivity zvyšují obyvatelům kvalitu života. Kultura v každém městě upevňuje vztah obyvatel ke svému městu a posiluje pocit sounáležitosti.

Město Ústí nad Orlicí je neodmyslitelně spjato s mnoha kulturními tradicemi. Každoročně je ve městě pořádáno mnoho významných akcí. Tyto akce vycházejí z umění a dovedností našich slavných rodáků – houslového virtuosa Jaroslava Kociana a violoncellisty Bohuše Herana, jejichž odkaz připomínají mezinárodní hudební soutěže. Pestrá nabídka kulturních a společenských akcí zahrnuje tradičně pořádané letní slavnosti Město v pohybu – Týden dobré pohody či oslavy adventu s názvem Ústecký advent. Pro milovníky filmu jsou připraveny festivaly neprofesionální filmové a divadelní tvorby. Dlouhou tradici má v našem městě i scénický tanec. Veškeré kulturní akce jsou pořádány buď přímo ve městě na Mírovém náměstí nebo v prostorách Hernychovy vily, Děkanského chrámu Nanebevzetí Panny Marie, Malé scény, Roškotova divadla nebo ZUŠ Jaroslava Kociana.

Nabídku kulturního vyžití rozšiřují svými službami městem zřízené organizace – Klubcentrum, Městská knihovna, Městské muzeum, ZUŠ Jaroslava Kociana a Dům dětí a mládeže DUHA. Dále ve městě obohacuje kulturní dění spolek Malá scéna o. p. s.

Naše město nabízí i širokou a pestrou škálu sportovních a volnočasových aktivit. V průběhu let se naše město proslavilo mezinárodním automobilovým závodem do vrchu Ústecká 21. V zimní sezóně se v Říčkách v Orlických horách konají též mezinárodní závody ve sjezdovém lyžování pod názvem Skiinterkriterium, jejichž pořadatelem je ústecký Skiklub. Účastníky těchto akcí jsou jak děti, tak jejich rodiče nebo prarodiče.

V Ústí nad Orlicí nalezneme i prostor pro rozmanité sportovní vyžití, který se nachází v městském všesportovním areálu s atletickým a fotbalovým stadionem, volejbalovým a basketbalovým hřištěm, tenisovými kurty, saunou a posilovnou. Jeho součástí je také venkovní aquapark. Ve městě se nachází i krytý plavecký bazén a zimní stadion. Rodiny s dětmi a senioři mají ve velké oblibě areál vodácké tábořiště Cakle, kde je nejen možnost zapůjčit si vodácké vybavení, ale i vyzkoušet si horolezeckou stěnu nebo si prostě opéct buřty na venkovním ohni. Prostory tábořiště jsou využívány i pro konání mnoho kulturních akcí, mezi které patří například tradiční Janouškovo Ústí.

Dalším místem, kde se setkávají rodiny s dětmi nebo senioři, jsou prostory a zahrada Oblastního spolku Českého červeného Kříže v Ústí nad Orlicí. Centrum pro život OS ČČK pořádá každý měsíc několik vzdělávacích, relaxačních a volnočasových akcí. Také Senior klub organizuje aktivity zaměřené na seniory a děti v Centru sociální péče města Ústí nad Orlicí. Akce nejen pro děti, ale i dospělé pořádá také Dům dětí a mládeže Duha a Městské Muzeum.

Kulturní a volnočasové aktivity zvyšují obyvatelům kvalitu života. Kultura v každém městě upevňuje vztah obyvatel ke svému městu a posiluje pocit sounáležitosti. Město zřizuje v oblasti kultury dvě příspěvkové organizace, jedná se o Městské muzeum a Klubcentrum. Fungování a financování příspěvkových organizací zajišťuje město.

4.3 Školství a vzdělávání

Nedílnou součástí rodinné politiky je podpora služeb péče o děti v raném věku a také zvýšení kvality a dostupnosti předškolního a školního vzdělávání včetně podpory kapacit pro školní kroužky a další aktivity po vyučování. V našem městě jsou všechny mateřské školy zřizované městem, stejně tak většina základních škol až na Speciální základní, mateřskou a praktickou školu Ústí nad Orlicí, kterou zřizuje kraj. Vedle škol jsou v práci s dětmi aktivní také další organizace působící ve městě, např. Dům dětí a mládeže Duha Ústí nad Orlicí a Základní umělecká škola Jaroslava Kociana Ústí nad Orlicí, které nabízí sportovní a kulturní volnočasové aktivity. Vedle toho město zřizuje školní jídelny.

Ve městě se v současné době nachází 8 mateřských škol, které navštěvuje více než 500 dětí. Základní školy v Ústí nad Orlicí jsou v současnosti 4 a navštěvuje je více než 1 200 žáků. Základní škola v Kerharticích má přípravnou třídu pro děti předškolního věku. Střední školy ve městě v současnosti jsou gymnázium, zdravotnická, automobilní a umělecko-průmyslová střední škola. Všechny základní školy v Ústí nad Orlicí mají zřízeny školní poradenská pracoviště. Jejich pracovníci spolupracují s odborníky z Pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogického centra Ústí nad Orlicí nebo Speciálně pedagogického centra Kamínky Ústí nad Orlicí.

Přehled mateřských a základní škol působících v Ústí nad Orlicí:

Název	Kontaktní údaje	
	telefon	webové stránky
Mateřská škola Ústí nad Orlicí Pod Lešem 290	736 503 579	www.mspodlesem.cz
Mateřská škola Ústí nad Orlicí Sokolská 165	739 048 331	mssokolska.webnode.cz
Mateřská škola Ústí nad Orlicí Černovír 96	465 525 062	skolkacernovir.webnode.cz
Mateřská škola KLUBÍČKO Ústí nad Orlicí Dělnická 67	774 443 553	www.msuo-klubicko.cz
Mateřská škola Ústí nad Orlicí Na Výsluní 200	734 876 972	skolkanavysluni.cz
Mateřská škola Lentilka Ústí nad Orlicí, Heranova 1348	736 503 328	www.mslentilka.cz
Mateřská škola Pastelka Ústí nad Orlicí, Knapovec 8	606 785 040	ms-knapovec.cz
Mateřská škola Jasánek Ústí nad Orlicí, Nerudova 136	736 503 329	www.skolkajasanek.cz
Základní škola Ústí nad Orlicí Bratří Čapků 1332	465 521 197	zsbcuo.cz
Základní škola Ústí nad Orlicí Komenského 11	465 525 427 465 523 553	uokome.cz
Základní škola Ústí nad Orlicí Třebovská 147	465 521 200	zstrebovska-ustino.cz
Základní škola Ústí nad Orlicí Školní 75	465 523 109	www.zskerhartice.cz
Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí	465 523 497	www.specialnizs-ustino.cz

4.4 Prevence kriminality ve městě

Město Ústí nad Orlicí má zpracovanou Koncepti prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2021 - 2025, která představuje souhrn situačních opatření k omezování a snižování trestné činnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Lze konstatovat, že město nepatří k městům se zvýšeným bezpečnostním rizikem a bezpečností situace koresponduje s celkově nízkou úrovní kriminality ve městě.

Mezi hlavní aktéry této problematiky patří:

- **Komise prevence kriminality**, která byla ustanovena radou města poprvé v roce 2012 a vznikla pozice manažera prevence kriminality. Komise je koordinátorem preventivních aktivit ve městě, analyzuje bezpečnostní situace a přijímá následná opatření.
- **Odbor sociálních služeb**, který odpovídá za plnění úkolů vycházejících z koncepcí a rozvoj v sociální oblasti v samostatné působnosti a přenesené působnosti. Koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením.
- **Městská policie** zajišťuje dodržování veřejného pořádku a bezpečí v rámci působnosti města. Její činnosti jsou preventivní, ale také represivní.
- **Asistent prevence kriminality**, který spadá pod městskou policii, kterou je také řízen, poskytuje podporu, pomoc a dohled občanům ve vyloučených lokalitách a rizikových lokalitách ve městě.

Mezi nejčastější problémy a rizika, která se týkají našeho města patří:

- **Kyberkriminalita a (ne)bezpečnost ve virtuálním prostředí**
 - *Nárůst přečinů v oblasti kyberkriminality a skutků páchaných ve virtuálním prostředí.*
- **Dopady ekonomické krize na obyvatele**
 - *Zvyšující se nezaměstnanost obyvatelstva.*
 - *Zvyšující se počet obyvatel zadlužených, předlužených, osob ohrožených exekucí*
 - *Riziko osob neschopných splácet své dluhy a závazky.*
- **Drogová problematika**
 - *Zvýšený podíl trestné činnosti a přestupkového jednání na poli nedovolené výroby, opatření a držení psychotropních látek.*
 - *Nárůst mladých osob, které řídily vozidlo pod vlivem alkoholu či psychotropní látky.*
- **Podvodné jednání a protiprávní činy páchané na seniorech**
 - *Vysoký podíl protiprávních skutků a podvodného jednání páchaného na seniorech.*
- **Městský kamerový a dohlížecí systém (MKDS)**
 - *Dle výsledků bezpečnostní ankety byla vytipována místa, kde se obyvatelé necítí bezpečně a stojí o možnost rozšíření MKDS do těchto míst (př. podměstí, Dukla, Wolkerovo údolí, Hylváty).*
- **Rizikové jednání dětí a mládeže**
 - *Zvýšený počet případů kyberšikany či skutků páchaných na dětech a mládeži (mezi dětmi a mladistvými) prostřednictvím sítě Internet.*
 - *Zvyšující se agresivita u dětí a mládeže.*
- **Sociálně vyloučené lokality**
 - *Výskyt sociálně vyloučených lokalit na území města a rizika z lokalit vyplývající.*

Priority prevence kriminality:

- Zvyšování pocitu bezpečí občanů
- Snižování míry a závažnosti trestné činnosti
- Snižování rizik a výskytu protiprávního jednání u cílových skupin
- Zvýšení bezpečnosti na veřejných prostranstvích
- Efektivní a komplexní přístup k řešení definovaných problémů a rizik

4.5 Komunitní plánování a sociální služby

4.5.1 Sociální a zdravotní služby

Síť sociálních služeb pro rodiny je v Ústí nad Orlicí poměrně bohatá, upravuje ji Střednědobý strategický plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb Ústí nad Orlicí na léta 2024-2027 a Akční plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb, který se vypracovává vždy na daný rok, v současné době je aktuální na rok 2024.

Přehled sociálních a navazujících služeb pro rodiny s dětmi a mládež v Ústí nad Orlicí:

Služba	Poskytovatel	Kontaktní údaje	
		telefon	webové stránky
Aktivity pro rodiny s dětmi s autismem a postižením	Poruchy autistického spektra z.s.	777 882 337	Facebook stránky: Poruchy autistického spektra
	Rodinné Integrační centrum z.s.	731 591 840 730 598 153	www.ric.cz
Azylový dům	Cesta pro rodinu, z. ú. (Žamberk)	465 321 295	www.cestaprorodinu.cz
	Most naděje - azylový dům pro rodiče s dětmi (Moravská Třebová)	732 680 459	www.domovprorodinu.cz
	SKP-centrum, o. p. s. - Azylový dům pro ženy (Vysoké Mýto)	461 102 356 773 448 853	www.skp-centrum.cz
	SKP-centrum, o. p. s. - Městský azylový dům pro ženy a matky s dětmi (Pardubice)	466 636 077	www.skp-centrum.cz
Dobrovolnictví	Koalice nevládek Pardubicka z.s.	775 551 412	www.konep.cz
Dům na půl cesty	Cesta pro rodinu, z.ú. (Žamberk)	465 322 858	www.cestaprorodinu.cz
Intervenční centrum	SKP-centrum o.p.s.	464 629 622	www.skp-centrum.cz
Krizová pomoc (ambulantní)	Krizové centrum Žamberk	725 838 127 725 838 129	pestalozzi.cz/služby/krizovecentrum-zamberk/
Krizová pomoc (pobytová)	Cesta pro rodinu, z.ú. (Žamberk)	465 321 295	www.cestaprorodinu.cz
	SKP-CENTRUM, o.p.s. - Krizová pomoc Pardubice	466 636 077 777 765 835	www.skp-centrum.cz
Krizová pomoc (telefonická)	Linka důvěry Pardubického kraje	465 524 252	www.linkaduveruuo.cz
Mateřská a rodinná centra	Mateřské centrum Medvídek	605 965 463 732 691 969	www.medvidekuo.cz
	Rodinné centrum Srdíčko z.s.	604 313 249	http://srdicko.jbuo.cz/
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	Rodinné centrum Srdíčko z.s. - NZDM KAMIN	604 313 249	kamin.klubexit.cz

Služba	Poskytovatel	Kontaktní údaje	
		telefon	webové stránky
Odborné poradenství	Oblastní charita Ústí nad Orlicí - Občanská poradna	734 281 415 465 520 520	www.uo.charita.cz
	Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí	465 521 296 776 611 695	www.pppuo.cz
	Poradna pro rodinu Pardubického kraje, Ústí nad Orlicí	721 981 780	www.poradnapardubice.cz
	Speciálně pedagogické centrum Kamínek	465 523 715 733 313 749	www.spckaminek.cz
	Středisko výchovné péče Mimoza	737 568 228	www.svp-mimoza.cz
Odborné sociální poradenství pro cizince, kurzy češtiny, adaptačně-integrační kurzy	Centrum na podporu integrace cizinců pro Pardubický kraj	466 989 228 607 860 847	www.integracnicestra.cz/pardubicky-kraj/
Odlehčovací služba pro děti se zdravotním postižením (od 3 let věku)	Domov pod hradem Žampach	465 618 184 465 618 134 603 569 564	www.uspza.cz
Pečovatelská služba pro rodiny, které pečují o seniora doma	Centrum sociální péče města Ústí nad Orlicí	728 916 474	www.csp-uo.cz
	Oblastní charita Ústí nad Orlicí	731 402 341	www.uo.charita.cz
Poradenství a pomoc pěstounským rodinám	Amalthea z.s.	773 952 820 773 952 819	www.amalthea.cz
	Dobrá rodina o.p.s.	778 473 328	www.dobrarodina.cz
	Farní charita Litomyšl	739 344 699	www.litomysl.charita.cz
	Městský úřad Ústí nad Orlicí - oddělení OSPOD	774 736 561 775 736 589 736 516 267	www.ustinadorlici.cz
	Poradna pro rodinu Pardubického kraje	721 981 780	www.poradnapardubice.cz
	Středisko výchovné péče MIMÓZA	737 568 228	www.svp-mimoza.cz
	VESTA Pardubice, z.s.	732 849 445 732 207 344	www.vestapardubice.cz
Poradenství a pomoc rodinám s dětmi	Městský úřad Ústí nad Orlicí - oddělení OSPOD	465 514 517 733 162 951	www.ustinadorlici.cz
	Středisko výchovné péče MIMÓZA	737 568 228	www.svp-mimoza.cz
Poradenství pro rodiny, které pečují o seniora doma	Oblastní charita Ústí nad Orlicí - Poradna pro pečující	731 420 344	www.uo.charita.cz
	Centrum sociální péče města Ústí nad Orlicí - Podpora neformálně pečujících	736 503 570	www.csp-uo.cz

Služba	Poskytovatel	Kontaktní údaje	
		telefon	webové stránky
Probační a mediační služba, poradna pro oběti trestných činů	Probační a mediační služba, Ústí nad Orlicí	773 783 969	www.pmscr.cz
Raná péče	Centrum pro dětský sluch Tamtam o.p.s.	739 642 677 733 181 497	www.tamtam.cz
	Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s.	466 641 031 736 512 613	www.ranapece-pce.cz
	Rodinné Integrační centrum z.s.	739 025 071	www.ric.cz
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Amalthea z.s.	734 852 909	www.amalthea.cz
	Centrum pro dětský sluch Tamtam o.p.s.	722 461 245	www.tamtam.cz
	Oblastní charita Ústí nad Orlicí - Šance pro rodinu	734 281 416	www.uo.charita.cz
	Rodinné Integrační centrum z.s.	739 025 071	www.ric.cz
	Sjednocená organizace nevidovým a slabozrakých ČR	778 468 640	www.sons.cz
Sociální rehabilitace	Cesta pro rodinu, z.ú.	465 321 295	www.cestaprorodinu.cz
Sociální rehabilitace pro rodiny s dětmi se sluchovým onemocněním	Audiohelp z.s.	777 882 337	www.audiohelp.cz
	Tichý svět, o.p.s. pobočka Pardubice	702 167 010	www.tichysvet.cz
Sociální šatník a potravinová pomoc slabším rodinám	Oblastní spolek Českého červeného kříže Ústí nad Orlicí	464 549 590 775 112 998 607 131 592	www.cckuo.cz
Terénní programy	SKP-centrum, o.p.s.	461 102 337 774 584 822	www.skp-centrum.cz
	Terénní program v Pardubickém kraji - Ústeckoorlicko	774 626 301	www.laxus.cz/tp-pardubicky-kraj/
Volnočasové aktivity, klubová činnost	Dům dětí a mládeže DUHA	604 209 661	www.ddm-usti.cz
Výchovný ústav	Výchovný ústav Brandýs nad Orlicí	465 544 280 722 755 742	www.vychovnyustavbrandys.cz
Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	Dětské centrum Svitavy	461 535 131	www.dc-svitavy.cz
	Fond ohrožených dětí Klokánek Pardubice	466 530 981 724 667 629	www.fodpardubice.cz

Významným jevem, který zasáhne sociální a zdravotní oblast celé populace, je postupné stárnutí populace, s čímž souvisí zvyšující se nároky na kvalitu, kapacitu a financování sociální a zdravotní péče. Aktuální hodnota indexu stáří dosahuje hodnoty 157 čili na 100 dětí připadá 157 seniorů. V roce 2014 připadlo na 100 dětí 138 seniorů.

Město Ústí nad Orlicí má však vybudován dobrý základ pro péči o občany, kteří se z důvodu věku, zdravotního stavu nebo jiného omezení stali závislí na pomoci druhých. Je zřizovatelem dvou příspěvkových organizací:

- *Domov důchodců Ústí nad Orlicí, který poskytuje sociální služby – domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, odlehčovací služba a poradna pro osoby s Alzheimerovou chorobou,*
- *Centrum sociální péče, které zajišťuje pečovatelskou službu a týdenní stacionář.*

Z hlediska zdravotní péče se ve městě nachází 12 praktických lékařů včetně praktických lékařů pro děti a dorost. Ve městě funguje nemocnice Ústí nad Orlicí a 6 lékáren. Zdravotní péči zajišťuje nemocnice pro cca 140 tisíc obyvatel své spádové oblasti. Nemocnice poskytuje diagnostickou a akutní hospitalizační péči i vysoce odbornou péči na specializovaných pracovištích.

Nemálo důležitá služba ve městě je Senior doprava – Taxík Maxík, kterou zabezpečuje OS ČČK Ústí nad Orlicí, poskytuje dopravu seniorům, osobám zdravotně postiženým a dětem, každoročně vykazují okolo 8 500 jízd. Kromě cest k lékaři, na nákupy, za službami, zajišťuje i dopravu dětí do školy.

Druhou neodmyslitelnou službou v oblasti dostupnosti je Městská hromadná doprava. Ta získala během svého působení velkou oblibu obyvatel. Postupně se navyšoval počet lidí, kteří využívají MHD pro své pochůzky po městě a nemusí již chodit pěšky nebo použít vlastní vůz. Autobusy MHD ročně v průměru svezou zhruba devadesát tisíc cestujících.

Neoddělitelnou součástí sociální a zdravotní oblasti jsou neformální pečující z řad blízkých osob a rodin a také dobrovolníci, kteří jsou také podporováni dotačním programem.

Na Městském úřadu Ústí nad Orlicí působí odbor sociálních služeb, který provádí činnosti na úseku samosprávy a přenesené působnosti (tj. výkonu státní správy obce s rozšířenou působností). Odbor zajišťuje především, sociální práci, sociální poradenství, veřejné opatrovnictví a působí na úseku sociálně-právní ochrany dětí, v této oblasti využívá i odborných služeb, jako je psychologická pomoc, mediace, facilitace, supervize.

4.5.2 Financování sociálních služeb

Sociální služby jsou klíčovým institucionalizovaným výkonem sociální práce. Jako sociálně politický nástroj se ukazují efektivní, kdy se poskytují subsidiárně, tedy když jsou řízeny na úrovni co nejbližší klientovi. Problematika řízení procesů v zajištění dostupnosti sociálních služeb je tedy problematikou řízení procesů na nejnižších úrovních veřejné správy a samosprávy (na této úrovni je charakteristické kritérium hospodárnosti a efektivnosti). Proto se jako řešení nabízí přenesení řízení a ovlivňování agendy sociálních služeb na úroveň lokální. Tímto způsobem financování obce garantují minimální zabezpečení pro své občany. Tento přístup k zabezpečení pokrytí potřeb občanů sociálními službami je postaven na úzké spolupráci vedení obce/města s místními nestátními (neziskovými) subjekty a na dojednání rozsahu jednotlivých služeb s vazbou na financování z obecních zdrojů.

Sociální služby nejsou financovány pouze obcemi, ale jejich financování je vícezdrojové. To znamená, že organizace, které je poskytují sociální služby, získávají finance na zajištění svých nákladů z několika různých zdrojů. Mezi tyto zdroje patří evropské dotace, dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obcí a krajů, platby uživatelů služeb, příjmy z úřadu práce, od zdravotních pojišťoven, sbírky, sponzorské dary a další příjmy.

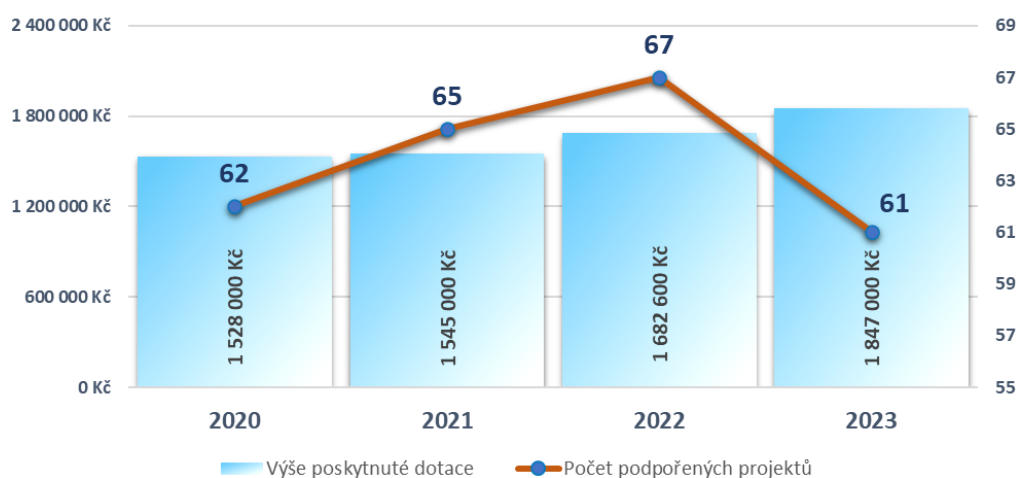
Město Ústí nad Orlicí poskytuje veřejnou finanční podporu organizacím, které poskytují sociální a související služby občanům města. Dotace města jsou poskytovány dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Dotace, které město poskytuje, pružně reagují na potřeby daného území a jeho obyvatel. Proces schvalování a přerozdělování dotací podléhá tomuto procesu – návrhy na dotace z rozpočtu města žadatelům poskytující sociální, zdravotní a navazující služby se zabývají nejprve členové pracovní skupiny a následně řídicí skupina Komunitního plánování sociálních služeb města Ústí nad Orlicí a okolí, jež připravuje podklady pro orgány města (radu a zastupitelstvo) ke schválení.

Každoročně město Ústí nad Orlicí podporuje organizace prostřednictvím vyhlášeného dotačního programu, případně formou individuálních dotací. V letech 2020-2023 byly městem podpořeny projekty jak v rámci dotačního programu, tak byla poskytnuta i řada individuálních dotací. Tímto město pružně reaguje na aktuální potřeby služeb a organizací – zánik a vznik sociálních služeb, zvýšení kapacity služeb, změna organizační struktury a jiné.

Tabulka 3: Přehled podpořených projektů a výše poskytnuté dotace v letech 2020-2023

Rok	Podpořené projekty			Výše poskytnuté dotace		
	individuální	programové	celkem	individuální	programové	celkem
2020	9	53	62	252 000 Kč	1 276 000 Kč	1 528 000 Kč
2021	12	53	65	265 000 Kč	1 280 000 Kč	1 545 000 Kč
2022	12	55	67	305 600 Kč	1 377 000 Kč	1 682 600 Kč
2023	9	52	61	250 000 Kč	1 597 000 Kč	1 847 000 Kč

Graf 3: Poskytnuté dotace do oblasti sociálních a souvisejících služeb v letech 2020 - 2023

5 SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• Zájem vedení města o rodinou problematiku.• Dotační programy na podporu kulturních, volnočasových a sportovních aktivit a na podporu sociálních a navazujících služeb.• Existence strategických materiálů města-Strategický plán rozvoje města Ústí nad Orlicí na léta 2021–2027, Koncepce prevence kriminality města Ústí nad Orlicí 2021-2025, Střednědobý plán sociálních služeb města Ústí nad Orlicí a okolí pro roky 2024-2027, Akční plán sociálních a souvisejících služeb na daný rok, Strategie stárnutí Ústí nad Orlicí 2022-2026.• Existence Pracovní skupiny pro osoby v obtížné situaci, rodiny s dětmi a mládež, která pracuje v oblasti komunitního plánování sociálních služeb v Ústí nad Orlicí.• V rámci vyhodnocování každoročního akčního plánu sociálních služeb dochází k mapování potřeb rodin.• Zapojení organizací typu rodinná centra, mateřská centra, dětská centra, sociální služby a navazující služby zaměřující se na rodiny do komunitního plánování města Ústí nad Orlicí.• Příspěvkové organizace podílející se na organizaci volnočasových, sportovních a vzdělávacích aktivit na podporu informovanosti, dovedností a praktických nácviků pro děti a rodiny-Městské muzeum, Dům dětí a mládeže DUHA, Městská knihovna.• Možnost využití nízkoprahových služeb jako je sociální šatník, potravinová pomoc.• Existence komise prevence kriminality a její projekty na podporu primární prevence dětí, mládeže, rodin a seniorů – interaktivní hry, besedy.• Projekt Senior doprava – Taxík Maxík, který poskytuje OS ČČK, sloužící k přepravě dětí se zdravotním postižením do školy.• Městská hromadná doprava fungující ve městě.• Bezpečné využívání volného času pro děti v okrajových částech města v NZDM.• Dobrovolnictví zaměřující se na podporu aktivit rodin s dětmi.• Dostupné hlídání dětí předškolního věku a jejich vzdělávání a péče o ně v dětském klubu Fialka.• Dostatečná kapacita ZŠ a MŠ zřizovaných městem.• Dobrá dostupnost sociálních, školských a souvisejících služeb pro rodiny s dětmi ve městě – PPP, SVP, SAS, Poradna pro rodinu, Občanská poradna atd.	<ul style="list-style-type: none">• Duplicita a malá propojenost jednotlivých akcí.• Nedostatečný zájem rodin a dalších akterů o organizované aktivity.• Přesun aktivit dětí do virtuálního prostředí.• Slabší propagace akcí ve veřejných zdrojích města.• Chybějící finanční prostředky na některé běžící aktivity.• Malá sounáležitost a spolupráce mezi generacemi, chybějící mezigenerační respekt. Vnímání seniorů ve společnosti a v rodinách.• Malý zájem o organizování aktivit napříč více cílovým skupinám.• Chybějící zázemí města pro setkávání rodin s dětmi a dalších skupin.• Chybějící pobytová krizová pomoc, azylový dům, ubytovna se schváleným režimem.

PŘÍLEŽITOSTI

- Možnost využití dotačního programu Obec přátelská rodině a seniorům.
- Zlepšení prostor a vybavenosti organizací pro zajištění aktivit pro rodiny s dětmi a mezigeneračních aktivit.
- Nabídka kulturních a sportovních aktivit pro rodiny s dětmi.
- Dostupné vzdělávání a nácvik dovedností rodin s dětmi.
- Podpora zdravého životního stylu, zdravé stravování, programy a osvěta.
- Skrze jednotlivé akce rozvíjet mezigenerační aktivity, sounáležitost a spolupráci.
- Využití existující interaktivní hry v oblasti prevence kriminality na širší veřejnost.
- Vybudování nové MŠ v části Nová Dukla.
- Prezentace sociálních a souvisejících služeb na veřejných akcích, např. Město v pohybu, Veletrh sociálních služeb, Advent

OHROŽENÍ

- Energetická krize, inflace a zdražování má vliv nejen na celé rodiny, ale i na organizování jednotlivých aktivit.
- Změny cen během roku, rozdíl při vypracování projektu a při realizaci.
- Zrušení některých aktivit vzhledem ke klimatickým podmínkám nebo nezájmu aktérů.
- Změna způsobu trávení volného času po pandemii, více rodin se uzavřelo do soukromí, zrušilo se spoustu aktivit, které se realizovali před Covid-19.
- Nedostatek finančních prostředků na jednotlivé projekty může ohrozit při neúspěchu v soutěži konkrétní aktivity.

6 OPATŘENÍ A CÍLE PRORODINNÝCH AKTIVIT

Cíl 1. Finanční podpora aktivit pro fungování rodin ve městě

- Opatření 1.1: Udržet financování dosavadních programů podpory v oblasti kultury, sportu a sociálních služeb.
- Opatření 1.2: Využití výzev a dotačních programů na podporu prorodinných aktivit a na zajištění potřebného vybavení na tyto aktivity.
- Opatření 1.3: Zajištění psychologa na odboru a udržení pro klienty OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí.
- Opatření 1.4: Udržení Senior dopravy ČČK – Taxík Maxík a městské hromadné dopravy ve městě.

Cíl 2. Mezigenerační aktivity a spolupráce

- Opatření 2.1: Organizovat aktivity s mezigeneračním prvkem, zapojení celých rodin.
- Opatření 2.2: Podpora aktivit zaměřujících se na rodiny, seniory a mezigenerační soudržnost.
- Opatření 2.3: Podpora fungujících aktivit – např: lampionový průvod, den matek, skřítek Říjňáček, den dětí.
- Opatření 2.4: Klubová setkání, výlety a exkurze.
- Opatření 2.5: Mezigenerační setkání – společenský večer ČČK, Mezinárodní den seniorů, Integrovaný den aneb: Jak se žije s postižením, Veletrh sociálních a souvisejících služeb města Ústí nad Orlicí, vítání občánků, setkání s jubilanty.

Cíl 3. Preventivní opatření – bezpečné město

- Opatření 3.1: Udržet fungování komise prevenci kriminality.
- Opatření 3.2: Pokračovat v dosavadních aktivitách na podporu bezpečného města (udržení aplikace Oldovi už není OUzko).
- Opatření 3.3: Udržení pořádání besed, přednášek a programů, které se věnují tématům prevence a předcházení protiprávního jednání.

Cíl 4. Podpora zdravého životního stylu a životních podmínek ve městě

- Opatření 4.1: Podpora fyzických aktivit napříč generacemi – plavání, jóga, turistika, pohybové volnočasové aktivity atd.
- Opatření 4.2: Udržení akcí, jako je například Den životního prostředí, Den země, Dny první pomoci.

7 ZÁVĚR

Strategie rodinné politiky souhrnně a aktuálně představuje záměry a priority, vytyčuje směr, kterým chce město podporovat rodiny. Je vodítkem pro směřování aktivit nejen samosprávy, ale i ostatních subjektů, které zde působí či působit budou.

Strategie je zpracována na období 2024-2026 pod odbornou garancí místostarosty Jiřího Preclíka (radní v sociální oblasti), odborem sociálních služeb města Ústí nad Orlicí. Na jejím vytvoření se podílela Řídící skupina Komunitního plánování města Ústí nad Orlicí.

Cíle a opatření uvedené strategie jsou provázány s dalšími strategickými materiály města. Jejich financování je zajištěno ze zdrojů města a dostupných dotačních titulů.

Na konci tohoto období bude strategie rodinné politiky vyhodnocena a bude zpracován společný dokument pro celé rodiny včetně seniorů.

Tento materiál může také sloužit jako východisko pro další strategické materiály města, jako je Koncepce prevence kriminality města, Strategický plán rozvoje sociálních služeb města Ústí nad Orlicí a okolí a Strategický plán města. Může být podkladem pro dotační řízení v oblasti rodinné problematiky.

Tato strategie rodinné politiky byla schválena Zastupitelstvem města Ústí nad Orlicí dne 5. 2. 2024 pod číslem usnesení 219/9/ZM/2024.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [Rodina – Sociologická encyklopedie.](#)
- Matoušek O. Rodina jako instituce a vztahová síť. Praha : Sociologické nakladatelství, 1993.
- Šálamová K. a Tomeš I. Řízení sociálních procesů v České republice, Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018.
- [Strategie rodinné politiky 2024-2030](#)
- [Koncepce rodinné politiky Pardubického kraje \(2020\)](#)
- [Koncepce prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na léta 2021–2025](#)
- [Střednědobý strategický plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb Ústí nad Orlicí na léta 2024-2027](#)
- [Akční plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb 2024](#)
- [Strategický plán rozvoje města Ústí nad Orlicí na léta 2021–2027](#)
- [108/2006 Sb. Zákon o sociálních službách](#)